

Veseelégtelenség új biomarkerei

Ajzner Éva

Jósa András Oktatókórház Nyíregyháza

A vesefunkció biokémiai tesztjei

I. Glomeruláris funkció tesztjei

Glomeruláris filtráció tesztjei

- Clearance vizsgálatok
- Plazma kreatinin (kis tub. szekrecio)
- Plazma urea (kis passzív tub reabs)
- eGFR
- Alacsony mólsúlyú fehérjék (β 2-mikroglobulin, cisztatin C) plazma szintjének a meghatározása. (cisztatin vizeletben tubularis károsodás jele.

Glomeruláris integritás tesztjei

- Proteinuria (tub reabs kar, postglom ok)
- red cell casts

II. A tubuláris funkció tesztjei

- A vese koncentráció képességének tesztelése (vízmegvonás után a fajsúlyának és ozmolalitásának mérése.)
- A renalis tubularis acidosis tesztjei (frakcionált bikarbonát exkréció, ammonium klorid terheléses teszt)
- Aminoaciduria (aminosavak mérése a vizeletből HPLC-vel)
- Vizelet és plazma glükóz mérése (renalis glucosuria)

III. Az endokrin funkció tesztjei

- Renin, erythropoetin, calcitriol

Mi a baj a régi biomarkerekkel?

Akut veseromlás diagnosztizálására nem jók mert funkcionális változást jeleznek, nem struktúrális sérülés markerek, így lassúak

- kreatinin: akut vesekárosodásban a vesefunkció 50% elvesztéséig nem emelkedik (Mori and Nakao, 2007)
- nem jól képezi le a vesefunkció romlását amíg az zajlik, csak a steady state állapotban, ami néhány nap (Bellomo R et al 2004)

Miért az akut veseelégtelenség?

- Hospitalizált betegek közt prevalenciája 5%
- 1970-2004 a betegség mortalitási rátája változatlan: 50%, a veseátültetés és dialízis lehetőségeinek tökéletesedése ellenére (Ympa et al 2005)
- Mely betegcsoportokban a leggyakoribb?
  - ICU betegek: 30-50% (sepsis, hypovolaemia)
  - 40% felnőtt szívsebészeti betegeknek (1-5% dialízis közöttük 80% mortalitás)
  - 10% gyermekszívsebészeti betegek
  - Veseátültetés
  - Toxikus hatások

Mit várunk az újaktól?

- Akut vesekárosodást “real time” jelezzék
- Várható lefolyás, súlyosság, kimenetel vonatkozásában legyen prediktív
- A beavatkozások monitorozhatóságát
- Az etiológia azonosítását (pre, renal, post)
- Non-invazív, jó analitikai és diagnosztikai teljesítőképeséget

AMI UTAT NYITHAT ÚJ, A BETEGSÉG
PROGRESSZIÓJÁT MEGÁLLÍTÓ TH-K ELŐTT
(ígéretes állatkísérletek: Nguyen, Devarajan, 2008)

Az akut veseelégtelenség lehetséges biomarkerei

Table 1. Characteristics of AKI biomarkers.

Emerging biomarker	Measured in	Time to elevation (h)	Method of detection	Tested in scenario of AKI	Adults/children
NGAL	Plasma/urine	2-6	ELISA	CS, CN, KT, SE	Both
KIM-1	Urine	6	ELISA	CS, CN, KT, SE	Both
IL-18	Urine	4-6	ELISA	ATN, CN, CRD, CS, PA, KT, UTI	Both
NAG	Urine	6	Colorimetric assay	CS, CRD, DI, KT	Both
Netrin-1	Urine	2	ELISA	CN, CS, DI, KT, IS, SE	Adults
MCP-1	Urine	4	ELISA	CRD, IS	Adults

Abbreviations: ATN, acute tubular necrosis; CN, contrast nephropathy; CRD, chronic renal disease; CS, cardiac surgery; ELISA, enzyme-linked immunosorbent assay; KT, kidney transplantation; PA, prerenal azotemia; SE, sepsis; UTI, urinary tract infection; IS, ischemic AKI; DI, drug-induced AKI

Neutrophil gelatinase-associated lipocalin (NGAL)

THE JOURNAL OF BIOLOGICAL CHEMISTRY
© 1993 by The American Society for Biochemistry and Molecular Biology, Inc.

Vol. 268, No. 14, Issue of May 15, pp. 10425-10432, 1993
Printed in U.S.A.

Isolation and Primary Structure of NGAL, a Novel Protein Associated with Human Neutrophil Gelatinase*

(Received for publication, December 1, 1992, and in revised form, January 11, 1993)

Lars Kjeldsen‡, Anders H. Johnsen§, Henrik Sengeløv, and Niels Borregaard¶

From the Granulocyte Research Laboratory, the Departments of Hematology §Clinical Biochemistry, University Hospital, Rigshospitalet, Copenhagen DK-2100, Denmark

25 kD fehérje izolálása
elsődleges aminosav struktúrájának (178)
meghatározása

Metalloproteinase családba tartozó enzim
a IV-es típusú kollagenáz (gelatináz) redukáló és
nem redukáló SDS-PAGE analízisekor

Lipocalin család új fehérjéje, funkciója ismeretlen
-lehet gelatinase funkciómodulátor
-mivel neutrofilekből exocytosissal ürül lehet más
-kis lipofil anyagokat köthet

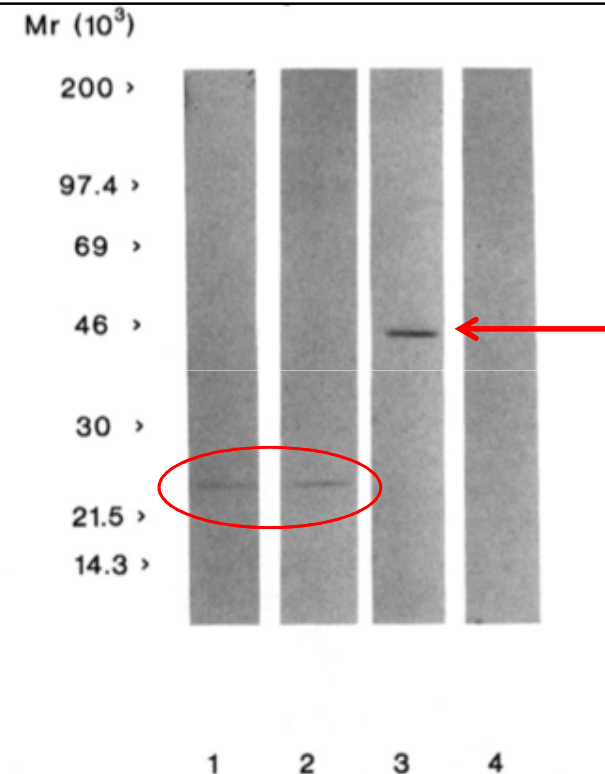

FIG. 6. Western blotting of purified p25 with anti-p25-antibodies. Blotting was performed as described under "Experimental Procedures." Primary antibodies were anti-p25 antibody diluted 2000-fold (lane 1-3) or preimmune rabbit IgG (diluted to equal amounts of IgG). Lane 1, purified monomeric p25 (0.5 μ g); lane 2, purified dimeric p25 (1 μ g, reducing conditions); lane 3, purified dimeric p25 (1 μ g, nonreducing conditions); lane 4, purified monomeric p25 (0.5 μ g) probed with preimmune IgG.

Mi az NGAL lehetséges szerepe?

- NGAL kis cc-ben expresszálódik: vese, trachea, tüdő, gyomor, vastagbél
- Expresszióját indukálja: epithel sérülés
  - Se-Bakteriális infekció
  - Köpet: Asthma, chr obstruktív tüdőbetegség
  - Bronchus foly: emphysema
- NGAL a post-ischaemiás vesében → a sérült proximális tubulusok proliferáló epitheliális sejtjeiben expresszálódik (Mishra J 2003)
  - NGAL az epitheliális morphogenesis regulátora vese tubulus sejttenyészetben (Gwira JA 2005)
  - Vas-transzportáló fehérje nephrogenesisben (Yang J 2002)
  - Exogén NGAL egerek az ischaemiás vesekárosodásakor a tubulussejtek regenerálódása, túlélése irányába változtatott (Mishra J 2004)

NGAL mint az akut veseelégtelenség markerének ötlete

- Állatmodellben vese ischamiát követően indukálódó gének genom szintű keresése
- Hipotézis: ezek fehérjeterméke lehet az akut veseelégtelenség új korai biomarkere
- NGAL a legfeltűnőbbben overexpresszálandó fehérjetermék volt az “up regulált” LCN2 gén terméke.
- NGAL az állatok (egér, patkány) vizeletében jól azonosítható volt

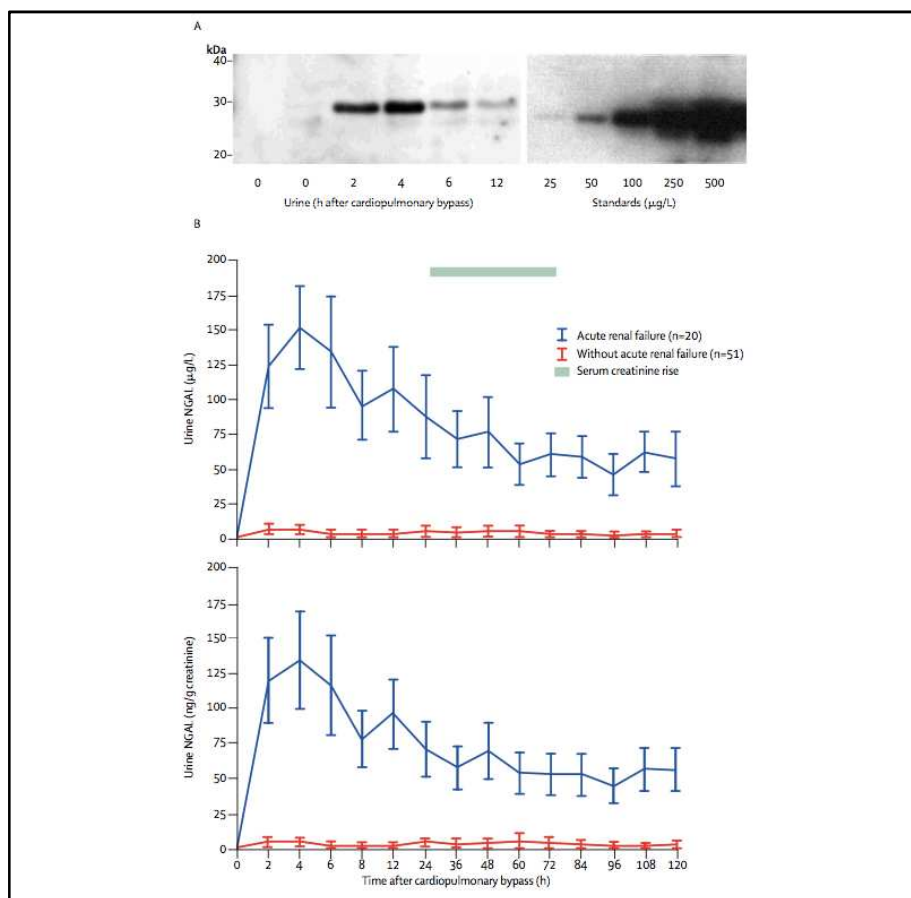
Neutrophil gelatinase-associated lipocalin (NGAL) as a biomarker for acute renal injury after cardiac surgery

Jaya Mishra*, Catherine Dent*, Ridwan Tarabishi*, Mark M Mitsnefes, Qing Ma, Caitlin Kelly, Stacey M Ruff, Kamyar Zahedi, Mingyuan Shao, Judy Bean, Kiyoshi Mori, Jonathan Barasch, Prasad Devarajan

Lancet 2005; 365: 1231-38

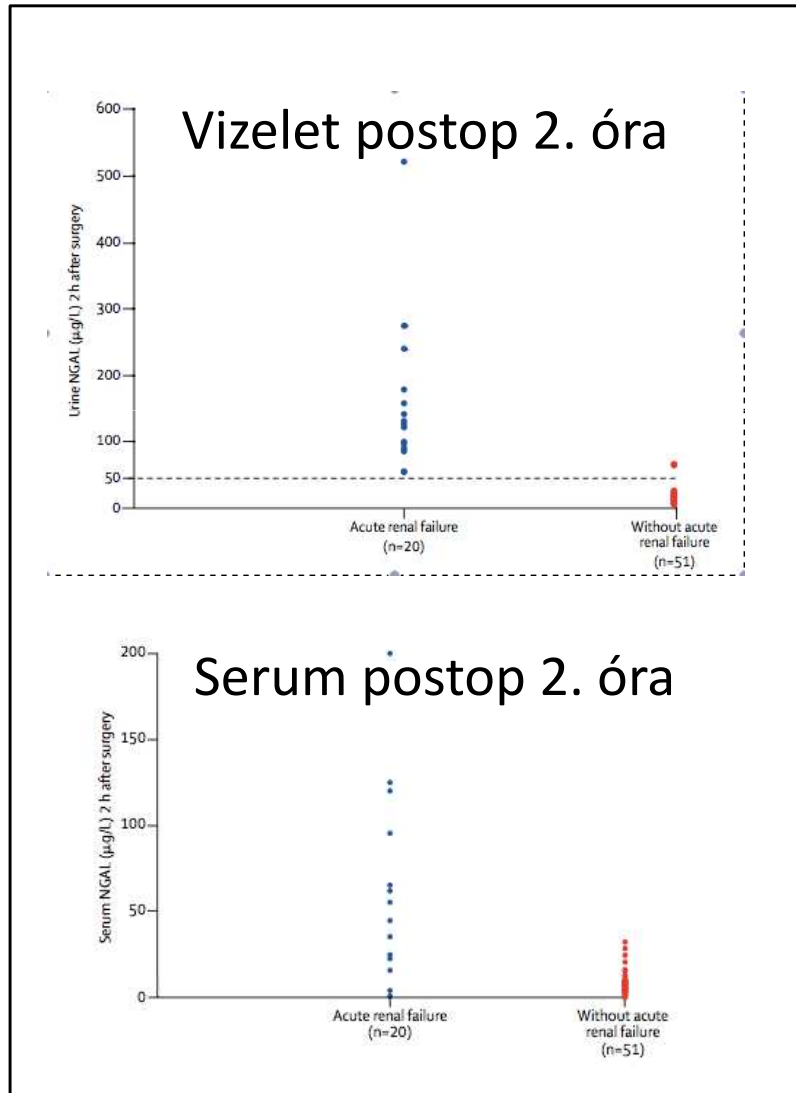
See Comment page 1205

Cardiopulmonaris bypass-t követő vizelet NGAL változások és az AVE - Western blotting

- 71 gyermek cardiopulmonális bypass műtétet követő sorozatmintáinak NGAL vizsgálata
- Comorbid condíciók: DM , vesebet, perif érbet. Kizárva
- Nephrotoxint (ibuprofen, ACE inhibitorok, gentamycin, vankomicin) nem kaptak
- 20 gyermek akut veseelégtelenség 3 napon belül (baseline creat 50%↑)
- kreatinin
  - 8 gyermek 24-48 h
  - 12 gyermek 48-72 h
- Urin és serum NGAL
  - Postoperative 2.óra ↑
- Multivariate stat analysis: urineNGAL 2h legjelentősebb független AVE előrejelző

NGAL teszt klinikailag használható első verziói – vizelet és serum sandwich Mc ELISA - és diagnosztikai hatékonyságuk

Házi ELISA teszt méréstartománya:
(1-1000 $\mu\text{g/L}$)

Intra- és interassay CV: <5%

	Sensitivity	Specificity
Cutoffs for 2-h urine NGAL		
25 $\mu\text{g/L}$	1.00	0.98
50 $\mu\text{g/L}$	1.00	0.98
80 $\mu\text{g/L}$	0.90	1.00
100 $\mu\text{g/L}$	0.70	1.00
Cutoffs for 4-h urine NGAL		
25 $\mu\text{g/L}$	1.00	0.96
50 $\mu\text{g/L}$	0.95	1.00
80 $\mu\text{g/L}$	0.70	1.00
100 $\mu\text{g/L}$	0.65	1.00
Cutoffs for 2-h serum NGAL		
25 $\mu\text{g/L}$	0.70	0.94
50 $\mu\text{g/L}$	0.50	1.00
80 $\mu\text{g/L}$	0.20	1.00

ORIGINAL INVESTIGATIONS

Am J Kidney Diseases, 2009

Pathogenesis and Treatment of Kidney Disease

Accuracy of Neutrophil Gelatinase-Associated Lipocalin (NGAL) in Diagnosis and Prognosis in Acute Kidney Injury: A Systematic Review and Meta-analysis

Michael Haase, MD,¹ Rinaldo Bellomo, MD,² Prasad Devarajan, MD,³ Peter Schlattmann, MD, MSc,⁴ and Anja Haase-Fielitz, PharmD,¹ and the NGAL Meta-analysis Investigator Group

- 19 tanulmány meta-analízise: 2538 beteg, melyből 487 (19.2%) AVE
- **NGAL Diagnosztikus és prognosztikus pontosságának megítélésére AVE-ben**
- Klinikai helyzetek
  1. szívsebészet, perkutan koronarografia (kontrasztanyag)
  2. ICU, ED
- Gyermekek és felnőtt populációk
- AVE: kreatinin kritériumokon alapulóan
- AVE kialakulás, RRT, kórházi mortalitás

NGAL az AVE diagnosztikájának hasznos korai markere

- Vizeletben, szérumban mérve azonos a diagnosztikus pontosság
- AVE cut-off: 150 ng/mL
- Prediktivitása gyermekeknél jobb mint felnőtteknél

Table 3. Paired Sensitivity and Specificity of Individual Studies for NGAL to Predict AKI

Reference	No. of Patients				NGAL Cutoff (ng/mL)	Sensitivity (%; 95% confidence interval)	Specificity (%; 95% confidence interval)
	TP	FP	FN	TN			
Mishra et al, 2005 (p) ¹³	14	3	6	48	>25	70.0 (45.7-87.2)	94.1 (82.8-98.5)
Mishra et al, 2005 (u) ¹³	20	1	0	50	>50	100.0 (80.0-100.0)	98.0 (88.2-99.9)
Wagener et al, 2006 ¹⁵	11	23	5	42	>400	68.8 (41.5-87.9)	64.6 (51.7-75.8)
Dent et al, 2007 ²⁵	38	5	7	73	>150	84.4 (69.9-93.0)	93.6 (85.0-97.6)
Zappitelli et al, 2007 ¹⁸	12	7	4	16	>10	75.0 (47.4-91.7)	69.6 (47.0-85.9)
Hirsch et al, 2007 (p) ²³	8	1	3	79	>100	72.7 (39.3-92.7)	98.8 (92.3-99.9)
Hirsch et al, 2007 (u) ²³	8	0	3	80	>100	72.7 (39.3-92.7)	100.0 (94.3-100.0)
Wagener et al, 2008 ²⁶	44	172	24	186	>450	64.7 (52.1-75.6)	52.0 (46.7-57.2)
Bennett et al, 2008 ¹⁶	78	8	21	89	>150	78.8 (69.2-86.1)	91.8 (83.9-96.1)
Ling et al, 2008 ²⁰	10	8	3	19	—	76.9 (46.0-93.8)	70.4 (49.7-85.5)
Koyner et al, 2008 (p) ²²	8	13	10	41	>280	44.4 (22.4-68.7)	75.9 (62.1-86.1)
Koyner et al, 2008 (u) ²²	12	19	6	35	>550	66.7 (41.2-85.6)	64.8 (50.6-77.0)
Nickolas et al, 2008 ¹⁴	20	16	3	502	>80	87.0 (65.3-96.6)	96.9 (94.9-98.2)
Lima et al, 2008 ²⁷	5	12	1	34	—	83.3 (36.5-99.1)	73.9 (58.6-85.3)
Wheeler et al, 2008 ¹⁹	19	74	3	47	>140	86.4 (64.0-96.4)	38.8 (30.3-48.2)
Xin et al, 2008 ²⁸	2	8	1	22	>250	66.7 (12.5-98.2)	73.3 (53.8-87.0)
Cruz et al, 2009 ²⁹	47	46	17	191	>150	73.4 (60.7-83.3)	80.6 (74.9-85.3)
Makris et al, 2009 (CIN) ³⁰	9	6	1	44	>60	90.0 (54.1-99.5)	88.0 (75.0-95.0)
Makris et al, 2009 (ICU) ³¹	6	7	1	17	>190	85.7 (42.0-99.3)	70.8 (48.8-86.6)
Constantin et al, 2009 ³²	43	1	9	35	>155	82.7 (69.2-91.3)	97.2 (83.8-99.9)
Tuladhar et al, 2009 (p) ²⁴	7	13	2	28	>420	77.8 (40.2-96.1)	68.3 (51.8-81.4)
Tuladhar et al, 2009 (u) ²⁴	8	9	1	32	>390	88.9 (50.7-99.4)	78.1 (62.0-88.9)
Haase-Fielitz et al, 2009 ¹⁷	18	17	5	60	>150	78.3 (55.8-91.7)	77.9 (66.8-86.3)

Abbreviations: AKI, acute kidney injury; CIN, contrast-induced nephropathy; FN, false negative; FP, false positive; ICU, intensive care unit; NGAL, neutrophil gelatinase-associated lipocalin; p, plasma; TP, true positive; TN, true negative; u, urine.

NGAL prognosztikus: dialízis kezdet és mortalitás

RRT

incidence: 4.3%, AUC-ROC RRT indításhoz 0.782, cut-off: 278 ng/mL (141-381)

Kórházi mortalitás

5.4%, AUC-ROC mortalitás 0.706, cut-off: 212 ng/mL(121-506)

Table 4. Paired Sensitivity and Specificity of Individual Studies for NGAL to Predict RRT Initiation or In-Hospital Mortality

	No. of Patients				NGAL Cutoff (ng/mL)	Sensitivity (%; 95% confidence interval)	Specificity (%; 95% confidence interval)
	TP	FP	FN	TN			
NGAL to predict RRT							
Wagener et al, 2006 ¹⁵	4	45	1	31	>470	80.0 (29.9-99.0)	40.8 (29.8-52.7)
Wagener et al, 2008 ²⁶	5	150	3	268	>680	62.5 (25.9-89.8)	64.1 (59.3-68.7)
Bennett et al, 2008 ¹⁶	3	15	1	177	>150	75.0 (21.9-98.7)	92.2 (87.2-95.4)
Koyner et al, 2008 (p) ²²	5	28	2	37	>480	71.4 (30.3-94.9)	56.9 (44.1-68.9)
Koyner et al, 2008 (u) ²²	4	9	3	56	>570	57.1 (20.3-88.2)	86.2 (74.8-93.1)
Nickolas et al, 2008 ¹⁴	8	16	4	513	>80	66.7 (35.4-88.7)	97.0 (95.0-98.2)
Wheeler et al, 2008 ¹⁹	19	74	3	47	>140	86.4 (64.0-96.4)	38.8 (30.2-48.2)
Cruz et al, 2009 ²⁹	13	99	2	187	>150	86.7 (58.4-97.7)	65.4 (59.5-70.8)
Constantin et al, 2009 ³²	6	23	1	58	>300	85.7 (42.0-99.3)	71.6 (60.3-80.8)
Haase-Fielitz et al, 2009 ¹⁷	3	0	1	96	>340	75.0 (21.9-98.7)	100.0 (95.2-100.0)
NGAL to predict mortality							
Wagener et al, 2006 ¹⁵	5	46	1	29	>470	83.3 (36.5-99.1)	38.7 (27.9-50.6)
Wagener et al, 2008 ²⁶	13	234	3	176	>190	81.3 (53.7-95.0)	42.9 (38.1-47.9)
Bennett et al, 2008 ¹⁶	3	12	0	181	>150	100.0 (30.9-100.0)	93.8 (89.1-96.6)
Koyner et al, 2008 (p) ²²	3	34	1	34	>480	75.0 (21.9-98.7)	50.0 (37.7-62.3)
Koyner et al, 2008 (u) ²²	3	0	1	68	>570	75.0 (21.9-98.7)	100.0 (93.3-100.0)
Nickolas et al, 2008 ¹⁴	3	16	4	518	>80	42.9 (11.8-79.8)	97.0 (95.1-98.2)
Cruz et al, 2009 ²⁹	31	81	21	168	>150	59.6 (45.1-72.7)	67.5 (61.2-73.2)

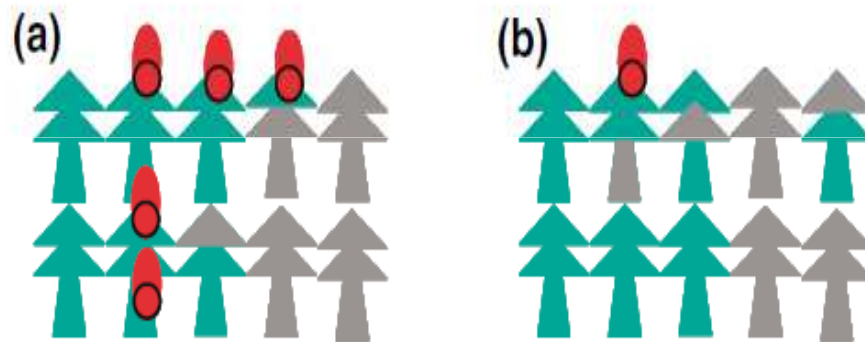
Abbreviations: FN, false negative; FP, false positive; NGAL, neutrophil gelatinase-associated lipocalin; p, plasma; TP, true positive; TN, true negative; RRT, renal replacement therapy; u, urine.

Amiről nem esett szó

- Baseline NGAL értékek
- NGAL biológiai variabilitása
  - Delanaye et al. 2011 Reggeli első vizelet 20 személy 10 nap: NGAL 84%, NGAL/kreat 81%
  - Grenier et al. 2010 13 személy 2-3/nap 3-5 nap
  - Between samples CV nem a between days or between individuals, CV anal <0.5% (CMIA)
- Más pathológiás vagy komorbid kondíciók
  - Neoplasia
  - Anaemia
  - Cardiovascularis betegség
  - **Chr vesebetegség**

NGAL krónikus vesebetegségekben

- Krónikusan sérült tubulussejt nagy mennyiségű NGAL-t termel. Ez a sérült tubulussejtek aktív krónikus stressz által indukált protein termelése, nem a reabsorpció zavara.
- “Forest fire” elmélet

- Krónikus vesebetegségben
  - Kreatinin és GFR a funkcionális és elpusztult nephronok arányát jelzi
  - NGAL real-time indikátora a betegség aktivitásának

The Outcome of Neutrophil Gelatinase-Associated Lipocalin-Positive Subclinical Acute Kidney Injury

A Multicenter Pooled Analysis of Prospective Studies

Haase et al.
(J Am Coll Cardiol
2011;57:1752–61)

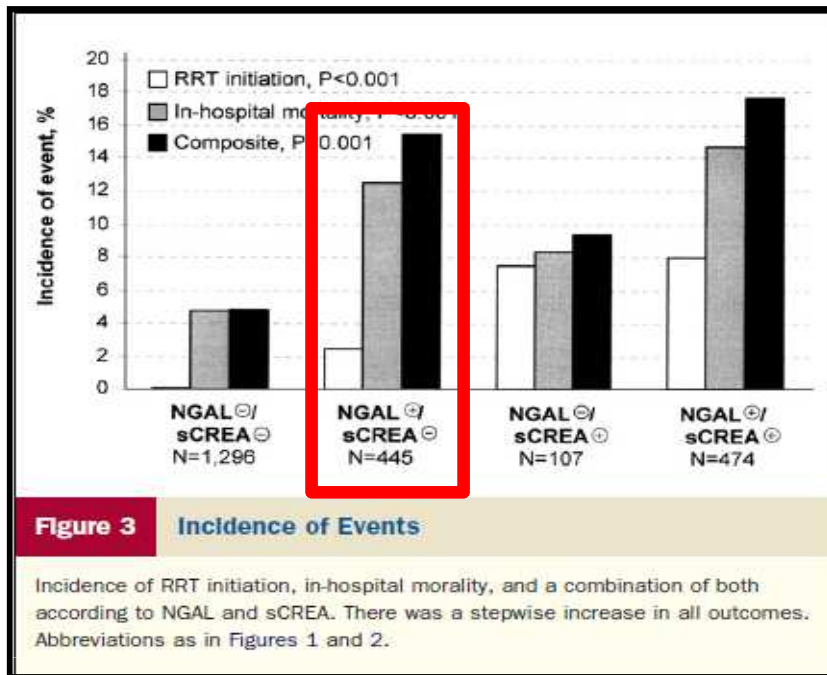
Vajon azok a betegek akiknél a se kreatininben nincs diagnosztikus változás de az NGAL emelkedett =subklinikai AVE = rosszabb prognózis?

- 2,322 kritikusan beteg elsődlegesen cardiorenalis szindróma 10 prospektív study
- NGAL(-) /NGAL(+) study specifikus NGAL AVE előrejelző cutoff szerint
- sCREA(-)/sCREA(+)

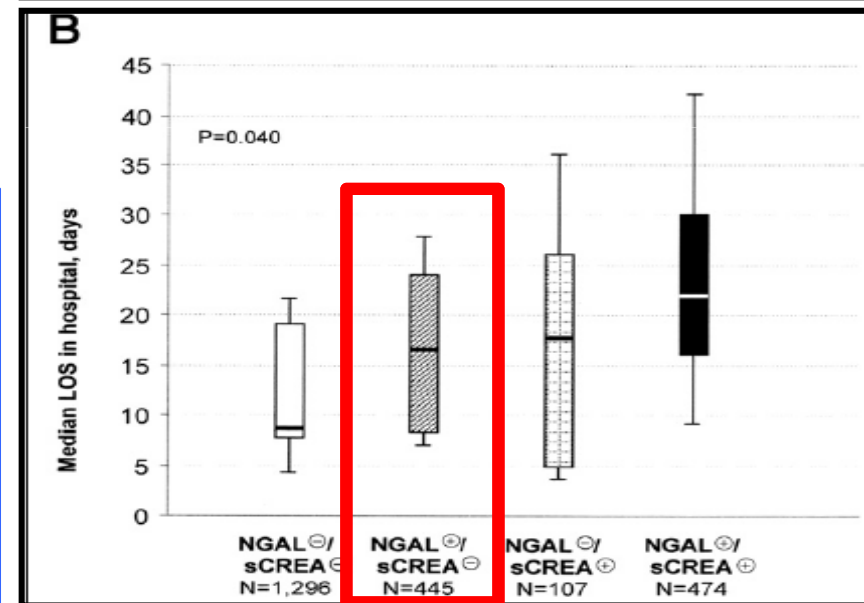
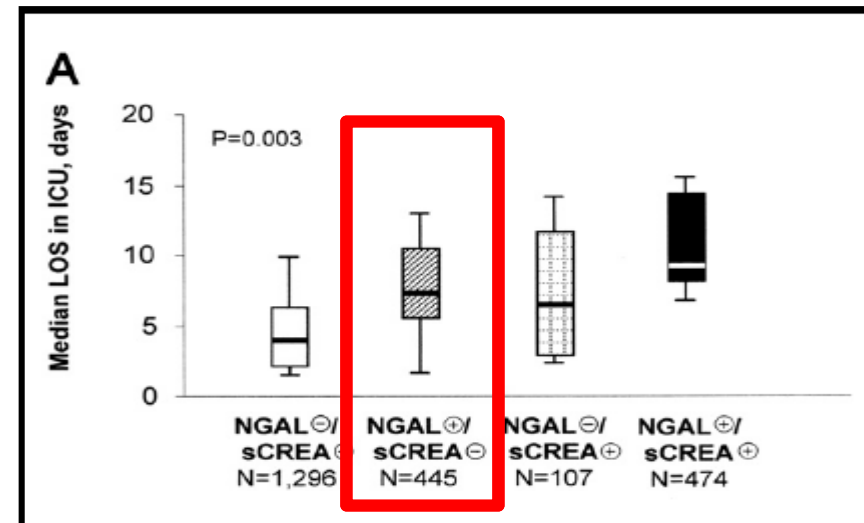
Table 2 Baseline Characteristics of Patients

	NGAL(-)/sCREA(-)	NGAL(+)/sCREA(-)	NGAL(-)/sCREA(+)	NGAL(+)/sCREA(+)	p Value
n	1,296 (55.8%)	445 (19.2%)	107 (4.6%)	474 (20.4%)	—
Age, yrs	47.2 (4.5–61.6)	53.5 (3.6–60.7)	59.0 (4.4–67.3)	50.4 (3.6–66.8)	0.89
Female	475 (36.7%)	181 (40.7%)	42 (39.3%)	210 (44.3%)	0.028
Chronic kidney disease*	143 (11.0%)	47 (10.6%)	16 (15.0%)	81 (17.1%)	0.030
Diabetes mellitus	113 (8.7%)	78 (17.5%)	28 (26.2%)	29 (6.1%)	<0.001
Congestive heart failure	67 (5.2%)	51 (11.5%)	10 (9.4%)	14 (3.0%)	<0.001
Peak NGAL, ng/ml	59 (20–97)	213 (117–1,124)	69 (21–118)	354 (208–1,888)	<0.001

n = 2,322. Values given as n (%) or median (25th to 75th percentiles). *As defined by estimated glomerular filtration rate <60 ml/min/1.73 m² with the modification of diet in renal disease study formula (24,25).

- Serum kreatinin diagnosztikus változásainak hiányában az emelkedett NGAL érték olyan betegeket jelez, akik dg-a “subklinikai” AVE
- Ezek a betegek nagyobb rizikóval bírnak a szövődményes kimenetelre.

Figure 4 Median LOS In ICU

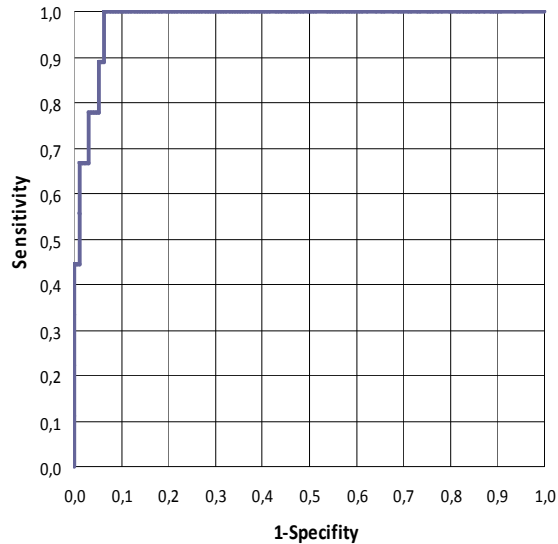
Length of stay (LOS) stratified by NGAL and sCREA in the intensive care unit (ICU) (A) and in-hospital (B). There was a stepwise increase in median LOS in ICU and in-hospital. Abbreviations as in Figures 1 and 2.

NGAL és BPAR (biopsy-proven acute rejection)

Urine NGAL veseátültetést követően:

30 ng/mL cutoff: AVE

100 ng/mL cutoff: akut kilökődés vs más okból való vesefunkció romlás

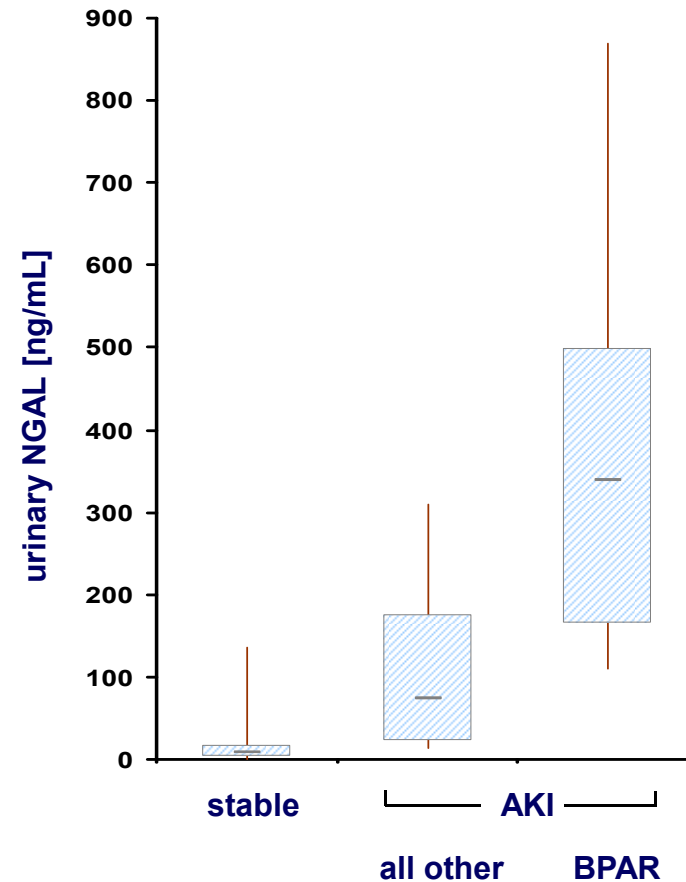

Cutoff: 100 ng/mL

Szenzitivitás: 1.00

Specifitás: 0.93

Heyne N, Transplantation. 2012 Apr 17.

NGAL meghatározás lehetőségei

Vannak kereskedelmi forgalomban tesztek

- POCT kit plasma NGAL (Triage NGAL device, Biosite, USA)
- Chemiluminescent immunoparticle assay for urine NGAL (Architect, Abbott, USA)
- Particle-enhanced turbidimetric immunoassay for urine and plasma (BioPorto, Denmark)
- Ngal Elisa (Hölzel Diagnostika, Germany)

Standardizáció még nincs

- Preanal, CV_{biol} , különböző molekulaformák jelentősége,

Az akut veseelégtelenség lehetséges biomarkerei

Table 1. Characteristics of AKI biomarkers.

Emerging biomarker	Measured in	Time to elevation (h)	Method of detection	Tested in scenario of AKI	Adults/children
NGAL	Plasma/urine	2-6	ELISA	CS, CN, KT, SE	Both
KIM-1	Urine	6	ELISA	CS, CN, KT, SE	Both
IL-18	Urine	4-6	ELISA	ATN, CN, CRD, CS, PA, KT, UTI	Both
NAG	Urine	6	Colorimetric assay	CS, CRD, DI, KT	Both
Netrin-1	Urine	2	ELISA	CN, CS, DI, KT, IS, SE	Adults
MCP-1	Urine	4	ELISA	CRD, IS	Adults

Abbreviations: ATN, acute tubular necrosis; CN, contrast nephropathy; CRD, chronic renal disease; CS, cardiac surgery; ELISA, enzyme-linked immunosorbent assay; KT, kidney transplantation; PA, prerenal azotemia; SE, sepsis; UTI, urinary tract infection; IS, ischemic AKI; DI, drug-induced AKI

Human Kidney Injury Molecule-1 (KIM-1)

- Type1 transzmembrán glikoprotein
- Normál vesében, vizeletben nem detektálható
- Proximális tubulus epiteliális sejtek nagyban termelik és apikálisan lokalizálják. Sejtgyógyulásig ott marad.
  - Ischemiás és toxikus vesekárosodásban
  - 24-48h
- KIM-1 vizeletben: akut tubuláris necrosis
- KIM-1 szint összefüggést mutatott a mortalitás, dialízis igény
- Ex vivo hőstabil

Interleukin 18

- Proinflammatorikus cytokin
- Folyamatosan expresszált a distális kanyarulat csatorna, gyűjtőcsatorna interkalaris sejtjeiben. Itt vannak az exocitózisához es aktiválódáshoz szükséges komponensek is.
- AVE és acut tubuláris necrosisban vizeletben megemelkedik, .
- Bár AVE biomarker jelölt, proinflammatorikus szerepe, gyulladásos kórképekben való emelkedése limitálja szenzitivitását, specificitását

N-acetil- β -glukozaminidaz (NAG)

- Lizoszomális enzim, proximális tubulusokban
- Vizelet NAG emelkedés tubuláris károsodást jelez
  - Toxikus
  - Szívműtét
  - Vesetranszplantáció
- DE, emelkedik vizelettel való kiválasztása,
  - Fokozott lizoszomális aktivitásban sejsérülés nélkül
  - Glomeruláris megbetegedés, diabeteses nephropathia

Legújabb biomarker jelöltek

Netrin-1

- Tubuláris epiteliális sejtek nem vagy igen kissé termelik
- Állatkísérletekben cardiopulm bypass után 2 órával vizeletben, peak 6h, 48h magas
- **AVE súlyosságával és időtartamával korrelál**
- ELISA: humán AVE sok formájában kiváló biomarker
  - Ischaemic
  - Radiokontraszt indukált
  - Sepsis
  - Gyógyszer indukált

Monocyta kemotaktikus peptid-1 (MCP-1)

- Vesesejtek termelte potens chemokine
- acut ischaemiás, toxikus AVE ↑
- MCP-1 mRNS vs NGAL
  - Intrarenális sérülésekben MCP jobban emelkedik
  - Pre és postrenális sérülésekben azonosan
  - Chr veselaesio nem aktiválja

Konklúzió

A klinikum igénye:

- szenzitív korai AVE biomerek implementálása
- új terápiás lehetőségek az AVE korai szakban való visszafordítására

Az új biomerek a **klinikai alkalmazhatósághoz** még jól tervezett és alkalmazhatóságot alátámasztó klinikai vizsgálatokat igényelnek.

NGAL

- **Standardizáció még nincs (Preanal, CV_{biol}, különböző molekulaformák jelentősége)**
- **NGAL viselkedése nem AVE esetén (fiz és pathol helyzetek) vizsgálandók**
  - Krónikus vesebetegségben:
  - Kreatinin és GFR a funkcionális és elpusztult nephronok arányát jelzi/ NGAL real-time indikátora a betegség aktivitásának
- **NGAL az AVE diagnosztikájának hasznos korai markere**
- **NGAL prognosztikus: dialízis kezdet és mortalitás**
- Serum kreatinin diagnosztikus változásainak hiányában az emelkedett NGAL érték =“subklinikai” AVE = nagyobb rizikó a szövődményes kimenetelre.
- Vesetranszplantáltak: NGAL prognosztikus akut kilökődés vs más okból való vesefunkció romlás